

Besida

BROJ 22
2018
TRAVANJ

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

***IZDVAJAMO:**

***NOVI DIZAJN**

Besida o *Besidi*

***KONTRA SILI**

Reci NE nasilju!

***ČAKULA:**

***LUCIJA GLUMAC**

Otvoreno bez glume

***GODIŠNJA ŠTORIJA:**

MAŠKARE, ČA MOGU MAŠKARE

***SAMOBORSKI FAŠNIK: BOMBONČIĆ DO BOMBONČIĆA**

RIJEČ UREDNIKA

Drage čitateljice i čitatelji,

drago mi je što vam mogu predstaviti novi broj našeg učeničkog lista koji od ove godine nosi ime Besida. Naime, zbog pomalo zastarjelog naziva Svjedok, odlučili smo preimenovati list i to u riječ bližu našem dalmatinskom podneblju i mladima u našem Domu.

Svjedok je izlazio dva desetljeća uz prekide u godinama kada je bilo teže okupiti novinarsku ekipu. Dakle, Svjedok ostaje i dalje, ali kao dio povijesti, svjedočeći o minulim vremenima i generacijama **učenika koji su sada odrasli ljudi**.

U novom broju lista, mnogo toga je novog: koncepcija, rubrike, dizajn. Prvi put tu se nalazi i poster **s našim maturantima koji ove godine završavaju jedno poglavlje svog života i započinju drugo**. Kao i do sada, potrudili smo se dočarati domsku atmosferu u ovoj školskoj godini, predstaviti nove osobe i otvoriti neke nove teme. Vjerujem da vam naš list neće biti samo lepeza kad „zagrije“, već da ćete se „zagrijati“ za sadržaj. Zahvaljujem **svim učenicima i kolegama koji su slali priloge** ili na druge načine pomagali u nastajanju ovog broja.

I da se ne zaboravi... Hvala našoj dizajnerici Dijani koja je napravila originalan i zanimljiv grafički prijelom te je na taj način listu s novim imenom dala i novi „štih“.

Besida

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

IMPRESSUM:

IZDAVAČ:

Učenički dom Split, Matice hrvatske 13,
21 000 Split
tel: 021 465 433; fax: 021 453 066
www.dom-ucenicki-st.skole.hr

ZA IZDAVAČA:

Mladen Kamenjarin, dipl. ing., ravnatelj doma

VODITELJ SEKCIJE I GLAVNI UREDNIK:

Ivan Smoljić, dipl. uč.

FOTOGRAFIJE:

Fotografska sekcija - Željana Puizina, prof.

LEKTURA:

Ivana Korjenić, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Dijana Hađasija

UČENICI - UREDNICI:

Margareta Kujundžić
Paula Norac-Kevo
Josip Ivica
Loren Mumanović
Luka Kojadinović
Neno Granić
Milan Buljan

TISAK:

Dalmacija papir, Split

NAKLADA:

200 primjeraka

Na naslovnoj stranici:

M&M - domski bomboncini

Split, travanj 2018.

NOVI DIZAJN: Besida o <i>Besidi</i>	4
O NAMA: Učenički dom u brojkama	6
GODIŠNJA ŠTORIJA:	
Regionalna domijada - Zadar	8
42. državna domijada	10
Nagrade maturantima: Izlet na Visovac, u Skradin i Šibenik / Priredba za kraj.....	11
Upoznavanje na izletu / Hodočastili smo u Vukovar.....	12
Na "Sidru u Kvarneru" / Priredba u čast Božiću	13
Advent u Zagrebu / Maškare, ča mogu maškare: Bili smo dio Riječkog karnevala ...	14
Maškare, ča mogu maškare: Samoborski fašnik - Bombončić do bombončića	15
Na županijskoj smotri LiDraNo 2018. / U dišpet zloćudnim bolestima	16
EKOLOGIJA:	
Manje smeća - veća sreća.....	17
Nova ideja: Elektrane budućnosti.....	19
ČAKULA: Lucija Glumac - Otvoreno bez glume	20
DAVNA VRIMENA: Što kriju imena splitskih kvartova?.....	23
MUDRAONICA:	
Najbolje rješenje - Priča o nesebičnoj ljubavi.....	24
Budi fit učenik - 10 savjeta za lakše učenje	25
PROJEKT ERASMUS: Melanija Đendeš - Ovo mi je škola	26
DEBATNI KLUB: Zašto trebamo debate?.....	28
KONTRA SILI: Reci NE nasilju	30
ĐIRADA:	
Adventska čarolija	32
Rijeka mladih u Rijeci.....	33
VERSI	34
DOMSKI KVIZ: Koliko dobro poznaješ život u domu?.....	37
MRVA SMIJA: ljestVICa.....	39
PORTRET VELIKANA: Ranko Marinković	40

NOVINARSKA SEKCIJA U POTRAZI ZA NOVIM ČLANOVIMA!

U uskoro novouređenoj prostoriji (redakciji) s dodatnom opremom i novim programima, stvarat ćemo novi i još bolji učenički list. Upravo tebe trebamo ako ispunjavaš neke od sljedećih uvjeta:

- imaš oko za hvatanje zanimljivih trenutaka (fotografi)
- pišeš zanimljive članke (novinari)
- imaš sklonost prema „slaganju“ i uređivanju sadržaja (urednici)
- pun si novih ideja koje želiš ostvariti (kreativci)
- na „ti“ si s grafičkim standardima (dizajneri)

Pridruži se našem timu.

BESIDA O BESIDI

S obzirom da nam list od ovog broja nosi naziv **Besida**, na ovim stranicama ćemo malo dublje uroniti u značenje te poznate riječi. Nije ona korištena samo među ljudima u svakodnevnom životu, već je postala dio književnog i glazbenog stvaralaštva.

Kako se nekada besidilo u Splitu

*„Ta besjeda je lomača
i dužan sam je viknuti,
ili ću glavnjom planuti.“*

Tin Ujević: Svakidašnja jadikovka

Riječ definiramo kao glas ili skup glasova jednog jezika kojemu je pridruženo neko značenje i za koji govornici dotičnog jezika smatraju da predstavlja autonomnu jedinicu. Riječ definiramo i kao najmanju cjelovitu grafičku i jezičnu jedinicu koja odgovara predodžbi najosnovnije jedinice jezika, a djelomično i znaka za određeni pojam.

A što nama znači riječ? Njome pozdravljamo, izlažemo svoja mišljenja, sudjelujemo u debatama, izjavljujemo, dajemo iskaze, obećanja...

Oduzimamo riječ, suprotstavljamo svoju riječ tuđoj, dajemo riječ, gazimo riječ, borimo se za riječ, razbacujemo se riječima.

Zaboravljamo pri tom da je riječ moćan alat, da nije samo puko sredstvo sporazumijevanja, ona je osnovno sredstvo svakoga medija pa tako i naše *Besida*. I u ovom broju truditi ćemo se besidom doprijeti do vas i iskoristiti je kako bismo vas informirali, savjetovali, naučili, kako bismo upoznali jedni druge i kako bismo promicali umjetnost koja od riječi živi.

Besida mojih didov'

Ti besido didov' tepla, gorda, drita
Zabordižaj za me' u pismu me smoči
Sve su mi lancane pričvrsto uza te'
Di svitla i versi ka' i mora ima...

Projdi priko škoji, višje povrj zidi
Kroza bis nevere, limbaca i suša
Pojubi mi more, kad natočiš zemju
Da propiva stina, dok nam pulse sluša
Besida, besida mojih didov'
Besida, besida moga dida...

Po vazdan me tiši, blagoslov o' noći
Jer kuntenat jesan, samo kad smo skupa
Život s tebon dišen, rekamani cvite
Da te nika tuja, ruka ne iščupa

*Autor teksta: Branko Slivar
Izvođač: klapa Intrade*

Splitska Riva u prošlosti

DALMATINSKI POJMOVNIK:

Besida = riječ, razgovor

Besidit' = govoriti, pripovijedati

Besidar = govornik

Besidarnik = rječnik

NAŠ NOVI LOGO

Od ove školske godine naš Dom krase novi logo. Različite boje i nijanse govore o različitim učenicima koji pohađaju različite škole i dolaze iz različitih mjesta. Kružni oblik dočarava zajedništvo koje se stvara u Učeničkom domu, podignute ruke predstavljaju težnju ka višim ciljevima, a otvor na vrhu kruga je simbol otvorenosti prema budućim generacijama, njihovim novim idejama i zajedničkim uspjesima.

UČENIČKI DOM SPLIT

Bajamontijeva fontana (1880. -1947.)

Prilog pripremili: učenici novinarske sekcije

UČENIČKI DOM U BROJKAMA

Kao i prijašnjih godina, tako vas i ove, izvještavamo o „brojnom stanju“ učenika. Školske godine 2017. / 2018. U Učenički dom Split upisalo se 190 učenika i 105 učenica što čini ukupan broj od 295 upisanih. Četverogodišnje tehničke programe pohađa 201 učenik, dok gimnazijske programe pohađa 46 učenika. U našem domu ove godine stanuje trideset i dvoje učenika koji pohađaju trogodišnje strukovne škole. Kao i prethodnih godina, veliki broj naših učenika pohađa petogodišnji program za medicinske tehničare opće njege pri Zdravstvenoj školi Split. Ove godine taj program pohađaju 32 „domaša“.

Premda je najveći broj naših učenika iz Splitsko-dalmatinske (192) i Dubrovačko-neretvanske županije (57), preostali broj učenika dolazi iz čak devet drugih županija. Odgojno-obrazovni rad u Učeničkom domu provodi se u 11 odgojnih skupina koje vode odgajatelji.

Uz poslove vođenja odgojne skupine odgajatelji vode i sekcije izbornih aktivnosti. Prema željama i potrebama naših učenika, ove školske godine su „pokrenute“ i neke **NOVE sekcije**. Više možete vidjeti u tablici desno.

Izvor: Baza podataka Učeničkog doma Split

ŠKOLA	Ukupno učenika	Postotak	Trend*
Zdravstvena škola Split	70	23,73 %	▲
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju - Split	26	8,81 %	=
Pomorska škola Split	25	8,47 %	▼
Graditeljska-geodetska tehnička škola Split	21	7,12 %	▲
III. gimnazija Split	21	7,12 %	▲
Elektrotehnička škola Split	18	6,10 %	▲
Srednja tehnička prometna škola Split	15	5,08 %	▲
Prirodoslovna tehnička škola Split	14	4,75 %	▼
Škola likovnih umjetnosti Split	13	4,41 %	▼
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku, Split	11	3,73 %	▼
Ekonomsko-birotehnička škola Split	9	3,03%	▲
Srednja škola Dental centar Marušić Split	9	3,03 %	=
Turističko-ugostiteljska škola Split	8	2,71 %	▼
Obrtna tehnička škola Split	6	2,03 %	▼
V. gimnazija "Vladimir Nazor" Split	6	2,03 %	▲
I. gimnazija Split	5	1,69 %	▲
Industrijska škola Split	4	1,36 %	▲
Privatna srednja škola Marko Antun de Dominis, Split	4	1,36 %	▲
Obrtnička škola Split	3	1,02 %	▲
Ostale škole (po 1 ili 2 učenika)	7	2,37 %	▼
UKUPNO	295	*Broj učenika u odnosu na prošlu školsku godinu	

Broj učenika po školama koje pohađaju

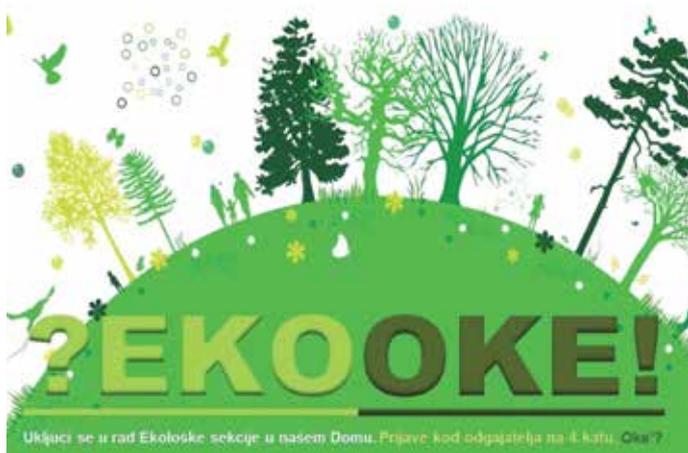
Izvor: godišnji Plan i program rada Učeničkog doma Split

ODGAJATELJI	Odg. skupine	Izborne aktivnosti
Branka Todorić, prof.	1.	ŠAHOVSKA SEKCIJA (m, ž) i EKO SEKCIJA
Goran Samardžić, prof.	2.	MALI NOGOMET, KNJIŽNICA i ROBOTIKA
Tea Ora, prof.	3.	KNJIŽNICA i KOREKTIVNA GIMNASTIKA
Ivan Smoljić, dipl.uč.	4.	NOVINARSKA SEKCIJA i EKO SEKCIJA
Senad Čaplja, dipl.ing.	5.	TEHNIČKA SEKCIJA i UČENIČKA ZADRUGA
Jelena Voroncov Eterović, prof.	6.	DRAMSKA I RECITATORSKA SEKCIJA i DEBATNI KLUB
Boris Bolanča, prof.	7.	STOLNI TENIS (m, ž)
Željana Puizina, prof.	8.a	FOTOGRAFSKA SEKCIJA, KOŠARKA, BADMINTON
Marijana Božinović, prof.	8.b	UČENIČKA ZADRUGA (m)
Silvija Katavić, prof.	9.a	GLAZBENA SEKCIJA
Deni Tudor, prof.	9.b	PLESNA SEKCIJA i UČENIČKA ZADRUGA (ž)

Odgajatelji, odgojne skupine i izborne aktivnosti

"Od ove godine godine primamo i robote!"

Plakat Eko sekcije

Debatni klub u akciji

REGIONALNA DOMIJADA - ZADAR

SPORT: KOŠARKAŠI NAJBOLJI!

Na Regionalnoj domijadi, u Zadru 1. travnja 2017. održana su sportska natjecanja djevojaka i mladića učeničkih domova Dalmacije. Domaćin je bio Srednjoškolski đački dom Zadar. Kao i uvijek, susret je protekao u ugodnom druženju i poštenom sportskom nadmetanju. Najveći uspjeh postigli su **košarkaši (1. mjesto)** i time osvojili put na Državnu domijadu. U **nogometu** smo osvojili **3. mjesto**, u **badmintonu (Ž) 3. mjesto**, u **stolnom tenisu (M) 2. mjesto**, a u **šahu (M i Ž) 4. mjesto**.

Otvaranje 41. Regionalne domijade

Badmintonašice

Ekipa malog nogometa

Zadrani i mi

KULTURA: STRUČNI ŽIRI PRIVUKLE LIKOVNE KATEGORIJE

NAJVEĆI USPJEH SU POSTIGLI:

Lara Đuzel osvojila je **1. mjesto** u kategoriji **slike** *You change* (kombinirana tehnika) i **2. mjesto** za rad *Upitnik* (drvene boje, marker) u kategoriji **crteža**.

Jozi Slišku pripalo je **1. mjesto** za crtež *James Dean* (olovka, ugljen). **Ramona Jakovljević** zauzela je **1. mjesto** u kategoriji **modnog dizajna** za kreaciju *Iz stvari u biće* u tehnici krojenja, šivanja i crtanja na tkanini.

Glazbenom sastavu je pripala **2. nagrada** za izvedbu pjesme *Nekako s proljeća, Crvene jabuke*, dok je naša plesna skupina **Winter Warriors** osvojila **3. mjesto** plesnom točkom *Freeze You Out*.

Tonči Gabelić je osvojio **2. mjesto** s **recitacijom** pjesme *Mojoj pokojnoj materi*, a za istu izvedbu učenički žiri mu je dodijelio **1. mjesto**.

Za kreativnu **instalaciju** *Neretva je sveto blago* (plavno, akril i tkanina), **Luki Mareviću** pripalo je **3. mjesto**. **Josipa Franić** je **fotografijom** *Samo tvoj* osvojila **3. mjesto**.

U kategoriji **industrijskog dizajna**, **Antonio Fržop** je osvojio **3. mjesto** radom *Svjetleće štipaljke*. **Filmsko stvaralaštvo** smo predstavili kratkim **documentarnim filmom** *Naših 46 kilometara* za *Vukovar* čija je autorica **Josipa Protić**. Nastupili smo i **igrokazom** *Ljubav je na selu, a pamet na mobitelu* kojega su izveli učenici **dramsko-recitatorske skupine**.

Bilo je to 8. travnja 2017. , također u Zadru. Scenski program se odvijao u Kazalištu lutaka Zadar, dok je izložba učeničkih radova postavljena u obližnjoj gotičkoj crkvi sv. Dominika.

Šetnja Zadrom

Glazbeni sastav Učeničkog doma Split

Kolaž učeničkih radova

Lara među svojim radovima

Vrhunac plesnog nastupa

42. DRŽAVNA DOMIJADA

U ZNAKU ŽUTE BOJE

Na 42. državnoj domijadi u Rovinju najviše uspjeha su imali naši **košarkaši**. Uvjerljivo su odnijeli pobjedu protivničkim ekipama u četiri utakmice i zaslužno osvojili **1. mjesto**.

Igrali su: **Frane Ivčević, Marko Antunović, Ivan Linčir, Stipe Karuza, Pavle Slaviček, Slavko Žaper, Toni Urlić i Petar Žaper** koji je proglašen najboljim igračem turnira. Čestitamo košarkašima na izvanrednoj igri, zajedništvu i fair playu. **Bravo žuti!**

U sportskom dijelu natjecanja sudjelovala je i muška **badminton** ekipa koja je zauzela **4. mjesto**.

Crtež **Joze Sliška James Dean** je osvojio **3. mjesto** stručnog i **2. mjesto** učeničkog žirija. **Ramoni Jakovljević** je pripalo **4. mjesto** stručnog žirija za rad iz modnog dizajna *Iz stvari u biće*. Učenički žiri je tom radu dodijelio **2. mjesto**. Za rad *You change* autorica **Lara Đuzel** je osvojila 4. mjesto stručnog i 1. mjesto učeničkog žirija.

Početak finalnog dvoboja

P. Žaper - Najbolji igrač turnira

Jozin James Dean

Ramonina modna kreacija

Badmintonasi

Osvajači medalja u košarci

NAGRADE MATURANTIMA

IZLET NA VISOVAC, U SKRADIN I ŠIBENIK

Svibanj 2017. je bio u znaku izleta za maturante. Ugodni proljetni dan smo iskoristili za razgledavanje šibenskog kraja. Obišli smo **otok Visovac** na kojem se nalazi crkva i franjevački samostan iz 17. stoljeća kojeg smo razgledali u pratnji vodiča.

Zatim smo se uputili u **Skradin**, mediteranski gradić na desnoj obali Krke. Cijela gradska jezgra je zaštitni spomenik kulture. Razgledali smo crkvu *Porodjenja Blažene Djevice Marije* iz 18. stoljeća. Crkvi pripadaju vrijedne orgulje koje su proglašene državnim dobrom.

U **Šibeniku** smo posjetili *katedralu sv. Jakova* i *Tvrđavu sv. Mihovila* na kojoj smo, gledajući dokumentarni film, saznali ono najzanimljivije o obrani Šibenika od Turaka kao i o životu tadašnjeg stanovništva. Ručkom u pizzeriji zaokružili smo ovaj lijepi dan stvoren za izlet.

Upute vodiča na Visovcu

U šibenskoj katedrali

PRIREDBA ZA KRAJ

Već niz godina u Učeničkom domu Split organiziramo **priredbu u čast maturantima**. Uz glazbu, ples i nastup članova dramsko-recitatorske sekcije, učenici su se zabavili, a potom i sami zaplesali. Svi maturanti su dobili prikladne poklone, a maturanticama je uručeno i cvijeće.

Ravnatelj **Mladen Kamenjarin** je čestitao svima na postignutom uspjehu podijelivši im pohvalnice i nagrade Odgajateljskog vijeća. Ove godine je to bila monografija o najljepšim katedralama svijeta. **Pohvalnice i nagrade su primili: Pavle Slaviček, Jure Baturina, Zoran Glavinić, Matija Buljan, Marija Čubić, Ana Berković, Marija Krištić i Veronika Perišić.**

Nastup glazbenog sastava

Slatka zakuska

UPOZNAVANJE NA IZLETU

Krajem rujna 2017. novoupisane učenice i učenici su s odgajateljima išli na izlet upoznavanja. Posjetili su **Cerovačke špilje** i **Zadar**. Cerovačke špilje smještene su u južnom dijelu **Parka prirode Velebit** i ubrajaju se među najvažnije speleološke objekte u Hrvatskoj. U pratnji vodiča zavirili su u podzemni svijet i otkrili jedinstvenu ljepotu i bogatstvo ovog geološkog spomenika prirode. Potom su nastavili vožnju prema biseru sjeverne Dalmacije, **Zadru**, u kojem su posjetili moderne urbane instalacije **Pozdrav Suncu** i **Morske orgulje**.

Nakon uživanja u glazbi valova, obišli su povijesnu jezgru grada i razgledali crkvu sv. Donata, Forum te prošetali Kalelargom. Nakon ručka su imali slobodno vrijeme za šetnju gradom, druženje i zblizavanje.

Između stalagmita i stalaktita

Pred ulazom u špilju

Sunčanje na Pozdravu Suncu

HODOČASTILI SMO U VUKOVAR

Još jednom smo odali počast **Vukovaru** i poklonili se njegovim žrtvama. Na hodočašću Gradu Heroju bili smo od 16. do 19. studenoga 2017. Pješačili smo cijelu noć, od **Osijeka do Vukovara**, u dužini od **46 kilometara** kako bismo se pridružili **Koloni sjećanja**. Ovo je osma godina za redom na kojoj organizirano sudjeluju učenici.

Projekt je pokrenula odgajateljica **Gabriela Poslon** iz **Doma učenika Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku**. Ove godine je bilo prisutno **400 učenika**, među njima naših **26-ero**. Od 2010. do 2017. godine svi srednjoškolci koji su sudjelovali prešli su ukupno **40.000 kilometara** i time zatvorili krug oko ekvatora – **za Vukovar!** Na hodočašću su nas pratili ravnatelj i petero odgajatelja.

Dolazak u grad Heroja

Glumci u kadru

Fotografije koje podsjećaju

Na Trpinjskoj cesti

Na Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata u Vukovaru

NA „SIDRU U KVARNERU“

I ove godine smo se rado odazvali pozivu **Učeničkog doma Kvarner** za sudjelovanje u projektnom danu **"Sidro u Kvarneru"**. Program je bio bogat raznolikim kreativnim radionicama i sportskim natjecanjima, a cilj projekta je međusobno upoznavanje, druženje, učenje te razmjena znanja i iskustava. U pratnji odgajatelja putovalo je deset učenika. Natjecali smo se u **stolnom nogometu** i **biljaru** te savladali nove vještine u kreativnim radionicama: **izradi slika od naplavina, nakita od žice i perlica, mozaika i labela za usne od prirodnih ekstrakata**.

U povratku smo razgledali **stadion na Kantridi**, a u **Fužinama** se počastili štrudlom od borovnica i šumskog voća. Zahvalni dobrim domaćinima, poručujemo: **"Vidimo se i dogodine!"**

Grupna fotografija iz Kvarnera

PRIREDBA U ČAST BOŽIĆU

Božićna priredba je održana 13. prosinca 2017. u domskom restoranu. Svečani program je započeo misnim slavljem koje je predvodio župni vikar župe sv. Petra, **don Ante Gabrilo** zajedno s đakonom **don Dankom Kovačevićem**.

Nakon sv. mise, ravnatelj je okupljenima čestitao Božić i poželio još više uspjeha u 2018. godini. Potom su se izmjenjivale pjesme i recitacije. Glazbeni sastav kojeg čine **Josipa Protić, Marija Kević, Toma Ujdur, Marko Ugrina, Ante Eterović i Emil Nižetić** izveli su sljedeće skladbe: "Raduj se cijeli svijete" grupe Opća opasnost, instrumental "My heart will go on", "Opet se smijem" Parnog valjka i "Božić stiže u grad" grupe Gazde.

Stihove Tina Ujevića "Biti djeca" recitirao je **Ilija Burić**. Pjesmu autorice Drine Čavar "Dinamika ljubavi" recitirao je **Tonči Gabelić**, a **Ivo Matulić** se uživao u Tagoreove stihove "On dolazi". Članovi dramske sekcije u čijem su sastavu **Lucija Franić, Marija Bubalo, Melanija Đendeš, Tonči Gabelić, Milan Buljan, Ivo Matulić, Ilija Burić, Josip Ivica i Stipe Gilić** predstavili su se humorističkim igrokazom "Rođendan". Potom su dodijeljene medalje

i prijelazni pehari najboljim sportašima koji su sudjelovali u božićnim turnirima. U završnici programa je priređena lutrija s vrijednim, ali i slatkim nagradama.

Na kraju priredbe učenici su se zasladili kolačima te nastavili uživati u izvedbama glazbene sekcije.

Glumci u kadru

Restoran ispunjen do zadnjeg mjesta

Stolnotenisači s nagradama

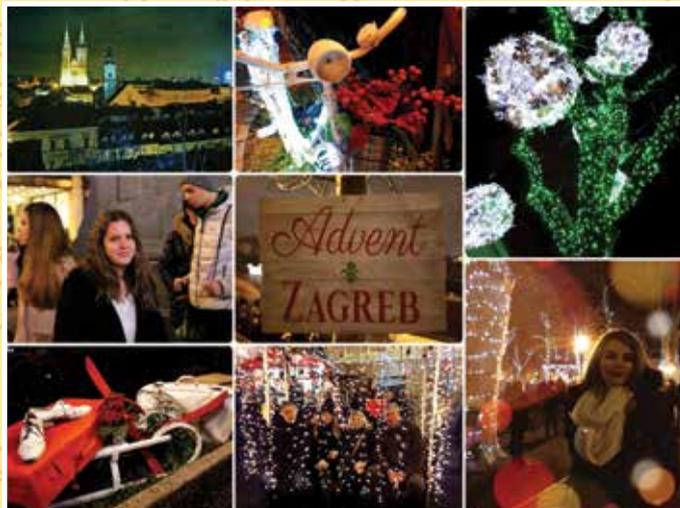

Jedan od sretnih dobitnika lutrije

ADVENT U ZAGREBU

Od 15. do 17. prosinca 2017. boravili smo u **Zagrebu**. Trideset i četvero učenika našeg Doma nagrađeno je odlaskom na već poznati **zagrebački Advent** gdje smo imali priliku tri dana uživati u blagdanskim ozračju našeg glavnog grada.

Također smo obišli i druge, ne manje atraktivne lokacije, poput **imanja obitelji Salaj pokraj Čazme** i **dvorca Trakošćan**, nadaleko poznatog srednjovjekovnog zdanja. *Kratki putopis učenice Katarine Jurić* pročitajte na **32.** stranici.

Čarolija Adventa u Zagrebu

MAŠKARE, ČA MOGU MAŠKARE...

BILI SMO DIO RIJEČKOG KARNEVALA

Trideset učenica i učenika je i ove godine sudjelovalo na **Riječkom karnevalu**. Karnevalska avantura započela je izradom kostima. Šarene čarobnjačke plašteve, šešire i čarobne štapiće izrađivali su učenici i njihovi odgajatelji. Svaki dom je imao različitu boju šešira, a naši **čarobnjaci** nosili su **žute**. Zajedno s učenicima đačkih domova iz **Rijeke, Zagreba, Virovitice, Maribora i Skoplja** činili smo skupinu od dvjesto čarobnjaka koji su Međunarodnu karnevalsku povorku svojom čarolijom učinili još šarenijom, veselijom i, naravno, čarobnijom! Maštovitost i originalnost maski, vatromet boja i oblika se teško može pretočiti u riječi pa fotografijama otkrivamo djelić atmosfere.

Naša karnevalska avantura je započela **27. siječnja 2018.** u **Zagrebu** gdje smo imali generalnu probu za Riječki karneval. U dvorištu Učeničkog doma

„**Dora Pejačević**“ uvježbavali smo zajedničku koreografiju s prijateljima iz drugih učeničkih domova koji će također nastupiti na karnevalu. Plesali smo uz taktove pjesme „*It's A Kind of Magic*“ grupe **Queen** budući smo bili preruseni u čarobnjake. Putovanje u Rijeku je bilo 10. veljače 2018., dan uoči samog karnevala. Kako je prošao nastup, pročitajte više u putopisu učenice **Noe Grgić** na **33.** stranici.

Početak karnevalske povorke

Zajedno pod brojem 10

Opuštanje za kraj

SAMOBORSKI FAŠNIK: BOMBONČIĆ DO BOMBONČIĆA

Punih mjesec dana među spužvama, ljepilom, bojama i šljokicama! Tako je svoje slobodno vrijeme provodilo trinaestero domskih kreativaca vrijedno izrađujući posebne i originalne kostime u kojima će u pokladni utorak prvi put sudjelovati na jednom od naših najstarijih karnevala, Samoborskom fašniku.

Pod budnim okom nekadašnjeg učenika i studenta, umjetnika **Slavena Lagatora**, i uz svesrdnu podršku svojih **odgajateljica**, stvorili su šareni svijet **M&M bombona**.

Međusobno toliko različiti, a opet toliko jedinstveni: **Antonija Bebić, Noa Grgić, Klara Beljo, Lea Dragojević, Marina Anić, Antonio Fržop, Marko Samodol, Ramona Jakovljević, Lucija Jurela, Luka Marević, Monika Bekan, Klaudio Filipović i Katarina Beljo** – svojom su nas energijom i umjetničkom čarolijom vratili u djetinjstvo. *Hvala im na tome!*

Prilog pripremila: **Željana Puizina, prof.**

Spremni za fašnički nastup

Izrada bombončića

OSVRT DOMAĆINA: MASKE SPOJILE SJEVER I JUG

Bomboncini u Samoboru

Dani veljače poznati su po različitim ljudskim nestašlucima i ludorijama jer je vrijeme šafigra, fašnika, karnevala, maškara, poklada itd... Koliko je samo naziva za ovaj period od Nove godine do Čiste srijede, očito je da nam je vrijeme u kojem postajemo netko drugi vrlo bitno. Kako i ne bi bilo? Vatromet boja, pjesme, plesa i druženja, a sve to uz krafne

i čuvene samoborske kremšnite. Tko bi tome odolio? Nitko, pa nismo ni mi ni naši gosti koji su nam za ovu prigodu došli iz **Učeničkog doma Split**.

Kako vlast pripada maskama sve do zadnje minute pokladnog utorka, domaćinski se nismo maskirali i pustili smo da nam slatki **M&M bombončići** „ukradu“ show. Naime, uz slavljeničku akciju povodom Hajdukovog 107. rođendana, osim u autobusu, slavilo se i na samoborskim ulicama. Njihove maštovite, umjetničke i dopadljive, na našu žalost, nejestive spužve pobrale su ne samo naše simpatije, već i odobravanje cijelog fašnika!

Uz jelo i piće, s vatrometom i koncertom **Tonija Cetinskog** završili smo još jedno gostovanje i još jednu međudomsku, zabavnu suradnju. Je li se to sve dogodilo prirodno ili je naš Gandalf opet imao koju magiju za nas - nije ni bitno, no krasno je što su sjever i jug spojile maske, ljudi, bombončići i jedan Samoborski fašnik. Veselimo se budućim zajedničkim druženjima!

Matea Ćukušić, prof. / Učenički dom Novi Zagreb

NA ŽUPANIJSKOJ SMOTRI LiDraNo 2018.

Ispred HNK Split

U suorganizaciji **OŠ Gripe** u HNK Split, 12. veljače 2018., održano je Županijsko natjecanje **LiDraNo**. Sudjelovalo je 160 učenika osnovnih škola i više od 90 srednjoškolaca.

Odgajatelj **Ivan Smoljić** i učenik **Josip Ivica** predstavili su prošli broj našeg lista *Svjedok* i prošli na državnu razinu natjecanja za školske listove.

LiDraNo je smotra literarnog, dramsko-scenskog i novinarskog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola. Organizira se svake godine, najprije na razinama gradova i županija te naposljetku na državnoj razini. Održava se na različitim lokacijama Lijepe Naše.

U DIŠPET ZLOČUDNIM BOLESTIMA!

I ove su godine naši učenici i djelatnici sudjelovali u **humanitarnoj šetnji protiv raka „Splitska milja 2018.“** Prisustvovalo je dvadeset učenika u pratnji ravnatelja i odgajatelja. Bilo je to **24. veljače 2018.** Šetali su splitskom rivom, Marmontovom ulicom te potom oko Dioklecijanove palače. Podrškom ovoj manifestaciji nastojali su, **podići svijest o zločudnim bolestima.**

Zajedničkom šetnjom je poslana snažna poruka da su sport i tjelovježba itekako važni u prevenciji. **Županijska liga protiv raka ima za cilj podizati svijest stanovništva o zaštiti zdravlja,** preventivnom djelovanju i unapređenju zaštite zdravlja osoba oboljelih od malignih bolesti.

Domski plakat za šetnju protiv raka

Krenuli smo u šetnju

Na startu

Majice sa šetnje su IN

ŠTO SADRŽI SRETNA KANTA ZA SMEĆE :

- razvrstani otpad
- otpad koji se može reciklirati
- smanjeni otpad (npr. spljošteni tetrapaci)
- otpad koji se nalazi u njoj, a ne izvan nje
- što manje najlonskih vrećica

ŠTO SADRŽI ŽALOSNA KANTA ZA SMEĆE:

- pomiješani otpad
- biološki otpad
- bačenu hranu
- opasni otpad
- otpad koji se još uvijek može koristiti
- krupni metalni otpad
- krupni građevinski otpad
- tekućine

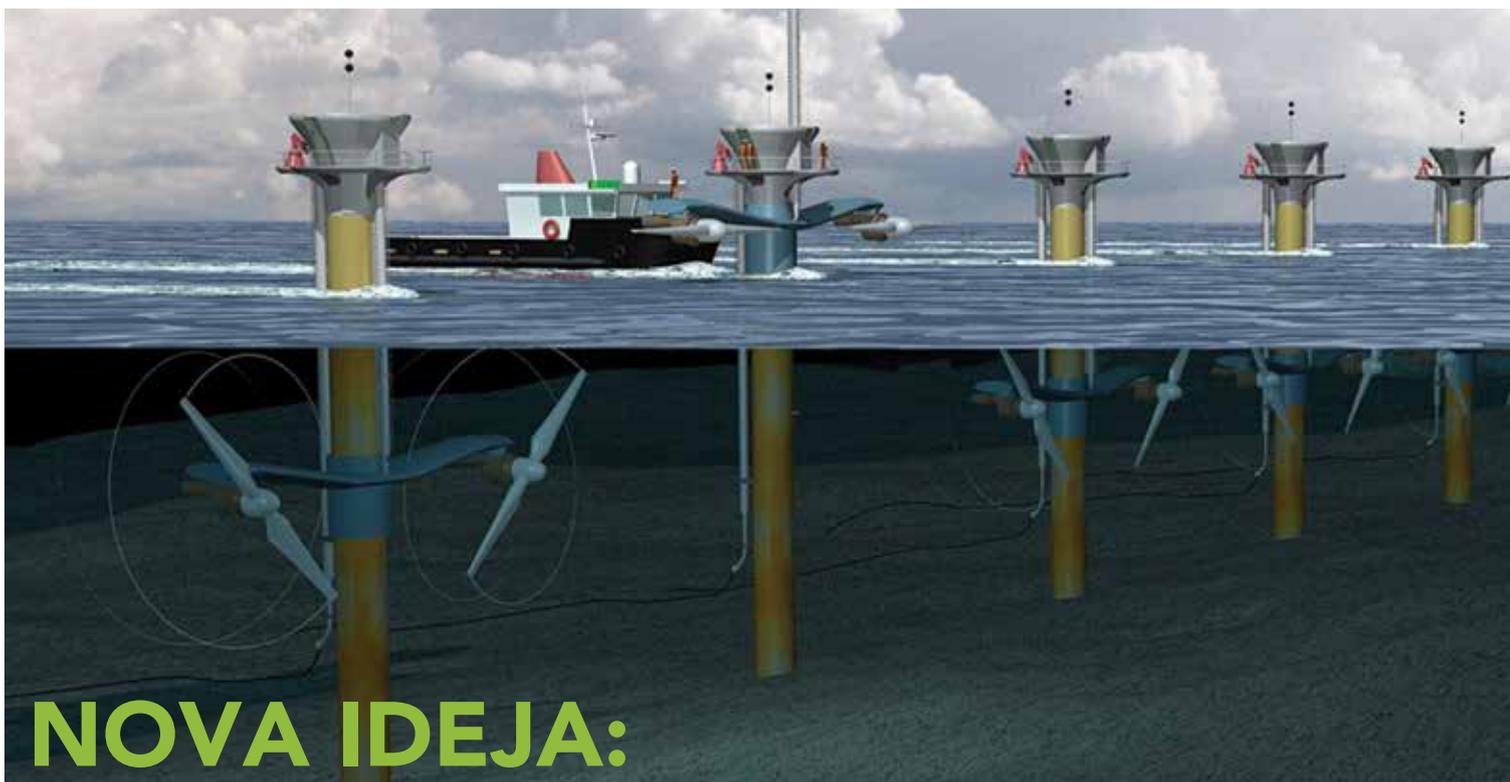
ZANIMLJIVOSTI

- Reciklažom samo **jedne plastične boce** sačuva se onoliko energije koliko jedna **žarulja od 60W potroši za 6 sati neprekidnog rada.**
- Skoro **88%** energije se uštedi kada se plastika pravi od upotrebene plastike, nego kada se pravi od prirodnih sirovina nafte i plina.
- Otprilike **60%** ukupnog otpada se može reciklirati
- Reciklažom polovine svjetske proizvodnje papira sačuvalo bi se **800.000 m²**
- Najveći postotak reciklaže u svijetu ima **Japan** u kojem se reciklira **95%** sekundarnih sirovina, dok europski prosjek iznosi **55%.**
- Najveći uvoznik **PET ambalaže je Kina**, čiji su proizvodi, od plastičnih igračaka do garderobe, napravljeni uglavnom od sekundarnih sirovina.
- Prosječna četveročlana obitelj baci **40 kg** plastike godišnje.
- **16%** novca utrošenog za kupovinu različitih proizvoda odlazi na ambalažu koja u najvećem broju slučajeva odmah po kupovini biva bačena u kantu za smeće.

KAKO MOŽEŠ POMOĆI U SMANJIVANJU OTPADA?

1. Kad god možeš, namirnice kupuj bez ambalaže.
2. Koristi platnenu vrećicu umjesto jednokratne najlonske.
3. Uvijek zatvori slavinu dok pereš zube.
4. Koristi baterije koje se mogu puniti.
5. Umjesto papirnatih ručnika koristi kuhinjske krpe.
6. Knjige koje ti ne trebaju, pokloni ili odnesi u antikvarijat.
7. Ugasi svjetla i druga električna trošila kad ih ne trebaš.
8. Odjevne predmete koje nećeš koristiti doniraj u dobrotvorne svrhe.
9. Umjesto plastičnih čaša, koristi staklene.
10. Redovito razvrstavaj otpad.

NOVA IDEJA: ELEKTRANE BUDUĆNOSTI

Jedan od načina rješavanja problema je zamjena postojećih elektrana novim eksperimentalnim modelom morske elektrane. Naime, znanstvenici s Politehničkog instituta Wuster (SAD) tvrde da bi podvodne morske struje mogle proizvesti energiju čija se snaga može usporediti sa snagom većeg broja nuklearnih elektrana. Takve elektrane bi se sastojale od velikih turbina čiji bi podvodni "let" po specijalnoj shemi omogućio da se ogromne količine energije koju stvaraju morske struje pretvore u električnu energiju.

Prava SeaGen elektrana, snage 1.2MW, se nalazi u vodama Sjevernog Irskog mora. Ova elektrana isporučuje električnu energiju za 1.500 domaćinstava. Snagu generiraju samo dva velika podvodna rotora koje pokreću struje nastale uslijed plime i oseke.

Premda nevidljive pod valovima, vijugajući duž obala i strući kroz podvodne kanale, bezbrojne oceanske struje i plimni valovi nose nezamislivu količinu kinetičke energije. Procjenjuje se da potencijalna snaga Floridske struje, koja teče od Meksičkog zaljeva prema Atlantskom oceanu, iznosi 20 gigavata što je ekvivalentno energiji koju proizvede 10 nuklearnih elektrana.

Prema nekim istraživanjima, moguće je proizvesti i do 800 milijardi kWh na godišnjoj razini u cijelom svijetu, što je dovoljno za 250 milijuna domaćinstava.

**"ZEMLJA NE PRIPADA ČOVJEKU;
ČOVJEK PRIPADA ZEMLJI".**

Kako bi poštivali zemlju, recite svojoj djeci da je zemlja s nama u srodstvu. Učite svoju djecu kao što činimo mi s našom da je zemlja naša majka. Što god snađe nju snaći će i sinove zemlje. Zemlja ne pripada čovjeku, čovjek pripada zemlji. Sve stvari povezane su kao krv koja ujedinjuje obitelj. Čovjek ne tka tkivo života; on je samo struk u tome. Što god čini tkanju, čini i sebi samome. Škoditi zemlji znači prezirati njezinog Stvoritelja.

Ovo je dio pisma indijanskog poglavice Seattlea koji je 1854. godine poslao tadašnjem američkom predsjedniku Franklinu Piercu. Pismo je bilo odgovor na njegovu namjeru da kupi velika područja indijanske zemlje u zamjenu za rezervat indijanskom narodu. Tekst se ubraja među najljepše i najdublje misli koje su ikada izrečene o prirodi.

Temu obradio: Nikola Antica

Lucija Glumac: OTVORENO - BEZ GLUME

Ovogodišnji intervju smo nazvali **Čakula** i u njemu vam predstavljamo našu učenicu **Luciju Glumac**. Uz svoje školske uspjehe, poznata je po izvrsnim rezultatima u sportu. O tim uspjesima govore i brojne medalje koje je osvojila.

U ovom broju **Beside** pročitajte što će nam reći o svom školskom i sportskom životu.

Glumac je zaista posebna

1. Bok, Lucija! Upisala si Prirodoslovno tehničku školu Split. Zašto si nam došla iz udaljenog Lastova i odabrala baš tu školu? Jesi li zadovoljna programom koji pohadaš?

Općenito me je najviše zanimala biologija, točnije anatomija čovjeka kao predmet najbliži sportu. Prvi razlog zašto sam upisala ovu školu je taj što se nalazi u neposrednoj blizini Učeničkog doma Split, a drugi jer je Prirodoslovna gimnazija najbliža smjeru biološkog tehničara kojeg su nedavno ukinuli. Međutim, gimnazija nije ispunila moja očekivanja, ali svejedno mi je drago što sam usavršila određene laboratorijske tehnike.

2. Već tri godine godine stanuješ u Učeničkom domu Split. Što ti se u Domu najviše sviđa, a što bi voljela promijeniti?

Općenito mi se sviđa domski život, druženje i suživot s vršnjacima. Također mi se sviđa i jednostavnost sobe jer je stan daleko veće kvadrature, a osim toga u njemu bih se morala brinuti oko pripreme hrane i čišćenja. Što se tiče hrane u Domu, promijenila bih udio masnoća i stavila

naglasak na zdravije namirnice. Ne sviđa mi se što moram biti na katu u 21,45 sati. Ipak je to prerano za ljude naših godina.

3. U našem Domu postoji mnoštvo sekcija slobodnih aktivnosti. Sudjeluješ li u nekoj od njih? Imaš li hobi?

Do sada nisam sudjelovala ni u jednoj sekciji zbog intenziteta svojih džudo treninga. Trenutno sam ozlijeđena pa ne mogu trenirati. Osim sporta, volim svirati i pjevati pa bih voljela „probati“ u glazbenoj sekciji. Nadalje, predmeti interesa su mi ljudsko tijelo, filozofija i istočnjačka kultura.

4. Usprkos vrlo zahtjevnoj školi, ti pronalaziš vremena za džudo i vrlo si uspješna. Od kada treniraš i odakle ta ljubav prema borilačkim sportovima?

Džudom se bavim od sedmog razreda osnovne škole, otprilike četiri godine. Sve je počelo kada je jedan hiperaktivni dječak iz naše škole pričao kako ima tetu koja je bila državna prvakinja u džudu i kako bi volio da se tamo uvede nešto slično. Tada su iz sadašnjeg džudo kluba *Pujanke* došli na Lastovo

OTC Poreč 2017 - umijeće borbe

predstaviti džudo i tako je sve počelo. Privuklo me je umijeće borbe. Dakle, džudo nije, kako ga ljudi nazivaju, „peštanje“, već umijeće i znanje samoobrane. Jedna od najbitnijih prednosti borilačkih vještina je upravo to što one psihički (postoji cijeli džudo-kodeks koji svaki džudaš mora poštivati) i fizički utječu na razvoj osobe. Džudo je proglašen najboljim sportom za uzraste od 4 do 21 godine jer je dobar za kvalitetan psihofizički razvoj djece i mladih.

5. Koje bi još sportove voljela trenirati, osim džuda?

U krugu borilačkih vještina vjerojatno bih odabrala Krav Magu ili Kung Fu, a izvan borilačkih bih se odlučila za rukomet ili odbojku.

6. Postigla si brojne uspjehe. Čak si osvojila status državne prvakinja u kategoriji do 63 kg. Koji uspjeh je po tebi najznačajniji?

Definitivno sudjelovanje na Europskoj olimpijadi mladih EYOF 2017. u Györu, u Mađarskoj.

7. Bez padova, ne bismo znali cijeniti uspjeh. Koji ti je poraz, ako si ga ikad doživjela, najteže pao?

Naravno da sam, kao i svi drugi, doživjela poraz. Na ovogodišnjem državnom prvenstvu za kadete sam osvojila broncu, ali s ozljedom, Slomila sam prst i to mi se dogodilo odmah u prvoj borbi. Vrlo intenzivno sam se pripremala za to natjecanje i vjerujem da bih bila prva da nije bilo te ozljede. Zato nisam mogla stati nakon prve borbe pa sam kroz repasaž i još 2 borbe došla do medalje. Taj splet okolnosti me bacio dolje, ali kad dospiješ na dno, nakon toga ne postoji niti jedan drugi put nego onaj prema gore.

8. Na svojim putovanjima si upoznala nova mjesta i nove ljude. Koje od tih mjesta nikad nećeš zaboraviti?

Studentski dom u Györu tijekom EYOF-a. U tom domu sam upoznala mnogo ljudi s kojima se i danas čujem. Sve su to sportaši koji cijene sport kao sport; ne opijaju se, ne puše, ne zamaraju se pubertetskim problemima, nego su ozbiljni sportaši

Veći trud, viši vrh!

koji će nešto za taj sport i žrtvovati. Također, moram naglasiti da sam se u tom domu udebljala 3 kilograma u tjedan dana zbog ukusne hrane.

9. Postoji li formula za uspjeh?

Jedini način da u nečem uspiješ je da pokušaš. Možda nećeš uspjeti iz prvog ili drugog pokušaja, ali ako ne pokušaš, 100% nećeš uspjeti. Trebaš pokušati i dati od sebe i zadnji atom snage.

10. Kada i koliko često treniraš? Kakav ti je plan prehrane?

Treniram dva puta dnevno, termini mi ovise o školskoj smjeni. Jedan trening u danu se sastoji od treniranja snage ili kondicije (čak i oboje), a drugi od džudo tehnika. Pred natjecanje povećam intenzitet treninga i na tri treninga dnevno. Što se prehrane tiče, općenito ljudi koji treniraju borilačke vještine moraju paziti na unos kalorija zbog „kilaže“ koja je bitna za kategoriju u kojoj se natječeš. Zna se dogoditi da moramo „nabaciti“ ili „skinuti“ 2 kilograma u dva dana prije natjecanja.

11. Pronalaziš li slobodno vrijeme i čime ga ispunjavaš?

Slobodno vrijeme imam između treninga i većinom ga provodim s prijateljima iz Doma. Vikendom se nadem s prijateljima izvan Doma što mi poneki i zamjeraju jer smatraju da ne odvajam dovoljno vremena za njih. Družim se s ljudima koji prihvaćaju to što intenzivno treniram i što sam ozbiljna u tome jer želim uspjeti.

12. Koliko imaš osvojenih nagrada?

Jedan pehar - osvojeno zlato u kategoriji s najvećim brojem natjecatelja na međunarodnom kupu Like. Kad su medalje u pitanju, odavno sam ih prestala brojati. Imam ih 30-ak.

13. Imaš li životni moto?

Ako ne možeš trčati, hodaj; ako ne možeš hodati, puži; ako ne možeš puzati, migolji se. Samo nemoj stat'!

14. Imaš li većih planova za budućnost i je li džudo među njima?

Nastavit ću intenzivno trenirati jer želim dogurati do svjetskih prvenstava. Bit će to teško, često će se činiti nemogućim, ali sigurno neću odustati. Kad je u pitanju školovanje, želim studirati nešto što će se nadovezati na džudo. Trenutačno sam u dvojbi između radiološke tehnologije i fizijatrije. Uz to namjeravam proći vojno osposobljavanje jer bih voljela služiti domovini. Takvo osposobljavanje bi doprinijelo mom sportskom duhu.

15. I na kraju, koja je tvoja poruka čitateljima Beside?

Onima koji se već nečim bave, želim poručiti da ne odustaju ma koliko se činilo teškim. Iako se ponekad uspjeh čini nemogućim, ako budete uporni, uspjete. Onima koji se ne bave ni sa čim, preporučam da se uključe u nešto. Život je prekratak da biste ga potrošili na ono što jednog dana neće nimalo značiti. Iskoristite vrijeme i radite na ostvarenju svojih snova!

Pitanja postavio: Neno Granić

ŠTO KRIJU IMENA SPLITSKIH KVARTOVA?

Ime **Manuš** nastaje od latinske sintagme "**puteus manus**" (u prijevodu "**dobar bunar**") jer je ovaj predio obilovao vodom koja je, za razliku od nekih drugih izvora, bila za upotrebu. Naziv **Radunica** je također vezan za vodu, a znači "**mala voda**" dok na sličan način nastaje i naziv **Dobri** od riječi "**dobra voda**". Voda je zaslužna i za imena kvartova **Lokve** i **Blatine**, a naziv **Poljud** dolazi od latinske riječi "**pa-eludium**" što zapravo znači "**močvarno tlo**".

Uz vodu, mnogim su kvartovima nazive odredile biljke. **Zvončac** je stari hrvatski naziv za ljekovitu travu **kan-tarion**; **Firule** su nazvane po "**phiruli comunis**", otrovnoj biljci sličnoj koromaču; **Spinut** duguje naziv trnu ili "**spi-ni**". U "krštenju" splitskih predjela sudjelovao je i kamen. **Smrdečac** je vrsta kamena koji se mrvči, a **Kocunar** je bio pun kamenih kukova (prema latinskom "**cotis**").

Split 1961. - šetnja

Neki su nazivi gradskih lokaliteta nastali na neobičan način. Naime, **Pazdigrad** ime duguje činjenici što su se tamo nekada u torovima držale ovce od kojih je sve **bazdilo** pa taj naziv znači "**ograde koje smrde**".

Jedan se njegov dio i sada zove **Torine**. Današnji **Šperun** ime duguje svom obliku nalik na pramac broda jer je na tom području bio smješten jugozapadni bastion baroknih obrambenih zidina.

Mnogi su kvartovi ime dobili po crkvama ili kapelicama. **Sukošan** ime duguje sv. Kasijanu, **Sučidar** sv. Isidoru, a **Dujmovača** tamošnjoj kapelici sv. Dujma. Bene su dobile naziv po srednjovjekovnoj crkvi sv. Benedikta, **Sustipan** je dobio ime po crkvi sv. Stjepana, a **Lovrinac** po crkvi sv. Lovre.

Evo po čemu su Bačvice dobile ime

Prilog pripremio: odgajatelj Ivan Smoljić

NAJBOLJE RJEŠENJE

Priča o nesebičnoj ljubavi

Jedna velika kompanija zapošljava nove ljude i u pisanom dijelu testa kojem su kandidati obvezni pristupiti postavili su neobično pitanje:

Vozite se automobilom. Noć je i velika je oluja. Vi prolazite pokraj autobusne stanice. Na stanici je troje ljudi koji čekaju autobus:

1. Starica koja umire.
2. Doktor koji vam je već spasio život.
3. Osoba iz vaših snova s kojom želite provesti ostatak svog života.

**Možete uzeti samo jednog putnika!
Kojeg ćete odabrati i zašto?**

Kada dobro razmislite pročitajte rješenje na dnu. Svako od nas razmišlja na svoj način i ima svoje razloge.

Na primjer: starica može umrijeti, zato bi trebalo nju spasiti, ali stari ljudi ionako umiru; možda treba povesti doktora jer vam je on ranije spasio život, a s druge strane, doktoru se možete odužiti i nekom drugom prilikom; pitanje je hoćete li ikad više sreći tu savršenu osobu ako propustite priliku...

Na natječaj za posao se javilo dvije stotine kandidata, ali je posao dobila djevojka koja nije objasnila razloge svog postupka, već je samo napisala sljedeće:

“Treba dati doktoru ključeve svog auta da odveze staricu u bolnicu i ostati na stanici čekati autobus s osobom svojih snova!”

Na kraju su se svi složili da je to najbolji mogući odgovor, ali ga se nitko, osim nje, nije sjetio.

ZNATE LI ZAŠTO?

Zato što se malo tko od nas želi odreći prednosti koje ima (ključeva automobila, uživanja u nečem što je naše vlasništvo, ugodne vožnje, komoda, bezbrižnosti, itd.).

PORUKA:

Velike uspjehe postižu oni koji znaju izići iz sebe u nesebičnoj ljubavi. Takvi ljudi najbolje mijenjaju događaje, a takvi događaji najbolje mijenjaju svijet.

Obrada: novinarska sekcija

BUDI FIT UČENIK!

10 savjeta za lakše učenje

Svi smo se jednom suočili s problemima učenja, no učenje ne mora biti mučenje. *Besida* vam donosi savjete pomoću kojih ćete povećati znanje i popraviti svoje ocjene. Ali kako biste ih mogli primijeniti, morate ih, pazite dobro, barem pročitati...

1. Čist stol – čist um

Zatrpana radna površina uzrokuje nered i „zbunjozu“ u mislima. Neka na stolu, dok učiš, bude minimalan broj stvari. Lakše se fokusirati na jedno, nego na više toga odjednom.

2. Za učenje bez mane makni ekrane!

Navikli smo stalno imati mobitel pri ruci ne razmišljajući koliko on može ometati koncentraciju tijekom učenja. To vrijedi i za ostale online uređaje. Za vidno bolji uspjeh u učenju, makni ih iz vidnog polja.

3. Priprema je pola bitke

Naše tijelo ima stalnu potrebu za snom i odgovarajućom prehranom. Kako bi bio uspješan u učenju, vrlo je važno odspavati barem osam sati i ne preskakati obroke. Naš mozak treba redovit odmor i energiju za rad.

4. Tko redovito uči, manje se muči

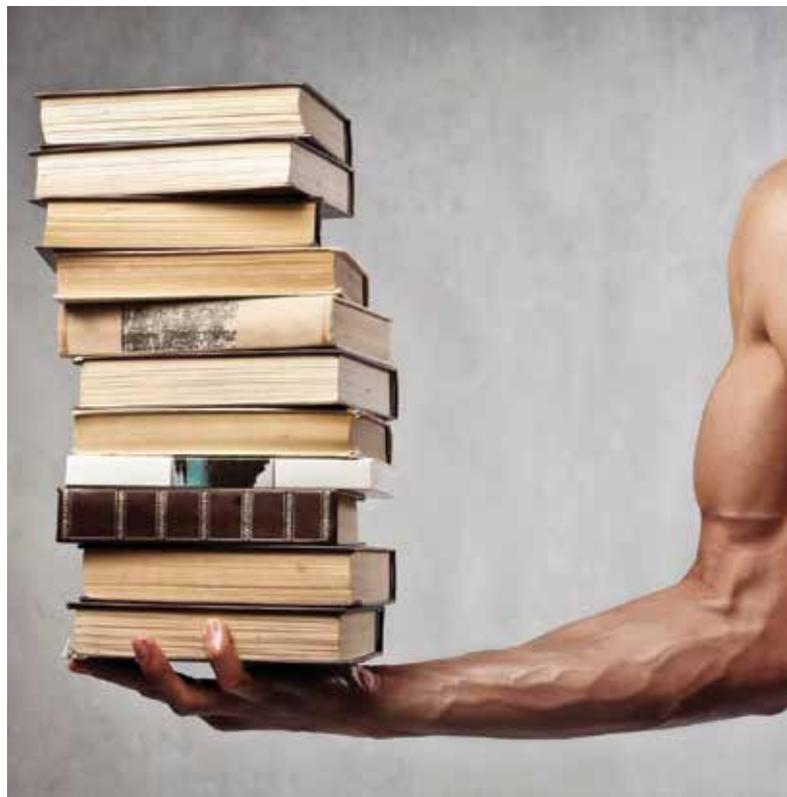
Kvalitetno učenje podrazumijeva redovito učenje, po mogućnosti u isto vrijeme i na istom mjestu. Mozak je produktivniji ako obavlja istu aktivnost na istom mjestu u isto vrijeme.

5. Uči „zapamet“, a ne napamet

Često se dogodi da pročitamo nekoliko stranica, a pojma nemamo što smo pročitali. Tek je prava muka ako to pokušamo naučiti napamet. Zato uči s razumijevanjem i uspjeh neće izostati.

6. Da se znanje ne izbriše, bolje da se zapiše

Dok učiš, bilo bi poželjno pisati bilješke. Time dodatno „cementiraš“ gradivo u pamćenje. Na taj način ćeš naučiti mnogo više u mnogo manje vremena.

7. Uči kao da ćeš morati nekog podučiti

Ovakvim načinom učenja ćeš „izvući“ ono najvažnije i otkriti uzročno-posljedične veze. Ako smatraš da naučeno gradivo možeš objasniti nekome drugom, to je znak da si dobro naučio.

8. Ponavljanje je majka znanja

Premda si ovo čuo već stotine puta, u ovome zaista leži istina. Kao što naši mišići zapamte vježbe nakon uzastopnog ponavljanja, tako i naš mozak zapamti informacije.

9. Tvoja mašta može svašta

Dok učiš, pokušaj što više vizualizirati ono što čitaš. Tako tekst pretvaraš u slike, a slika vrijedi tisuću riječi.

10. Eksperimentiraj!

Koliko ljudi – toliko ćudi. Kao što se razlikujemo izgledom, tako se razlikujemo i u stilovima učenja. Traži stil koji ti najviše odgovara, sve dok ne postaneš fit učenik.

Melanija Đendeš:

OVO MI JE ŠKOLA

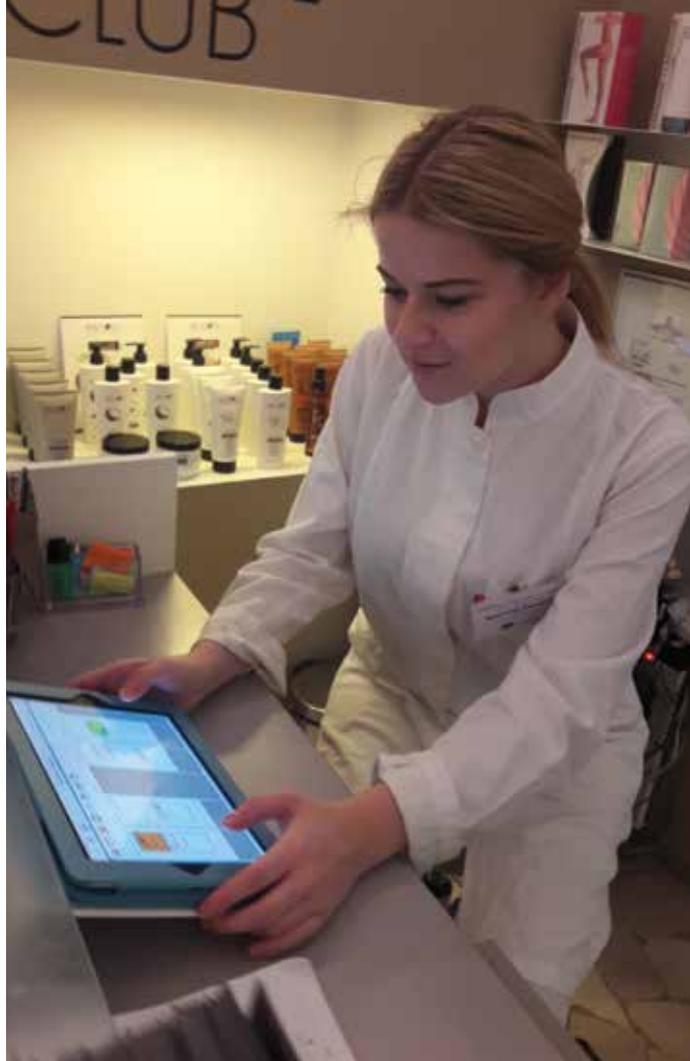
Zovem se **Melanija Đendeš**. Učenica sam četvrtog razreda Obrtničke škole, smjer kozmetičar. Prošle godine sam saznala za projekt **MENO Erasmus+** za koji sam se odmah zainteresirala. Već na početku četvrtog razreda poslala sam motivacijsko pismo, a uskoro je uslijedio i pozitivan odgovor. **Tooo! Idem u Italiju!**

AGENCIJA ZA
MOBILNOST I
PROGRAME EU

Erasmus+

Uvod u poslovanje salona

Prije polaska smo imali 30 sati priprema iz talijanskoga jezika. Projekt financira Europska Unija, a njegova vrijednost iznosi preko 80.000 eura. Kratica MENO je izvedena od naziva projekta „Međunarodnim iskustvom do Novih vještina“. Erasmus+ je trajao petnaest dana. Dvadeset i dvije učenice Obrtničke škole, među njima i ja, krenule su 3. veljače ove godine u Italiju. Osim nas, kozmetičarki, putovale su frizerke i modne tehničarke. Boravile smo u Padovi, u hotelu neobičnog naziva **M14**. S nama su putovale dvije profesorice.

Moj dan je započinjao buđenjem u 6,30 sati. Morala sam se spremiti i obvezno našminkati jer je tako zahtijevala vježbenička tvrtka. Nakon doručka krenula bih na posao tramvajem. Početak rada je bio u 9,00 sati. Nisam smjela kasniti ni minutu, niti sjesti na sekundu, što je različito od splitskog salona u kojem obavljam praksu. Konstantno sam radila, a mobitel uopće nisam smjela koristiti. Imala sam pauzu za ručak u trajanju od jednog sata. Poslije ručka u restoranu, morala sam se vratiti na posao koji je trajao do 18,00 sati. Nakon povratka u hotel, nazvala bih obitelj. Potom bi uslijedila večera pa

sastanak s profesoricama. Vikendom smo išli u obilazak grada. Imala sam priliku vidjeti crkvu sv. Ante Padovanskog, Prato della Valle - drugi najveći trg u Europi, palaču Bo u kojoj se nalazi Sveučilište te Institut Ruzza. Osim Padove, posjetile smo i Veneciju. Doduše, bio je kišni dan, ali Venecija je prelijepa po svakom vremenu. Erasmus+ me je mnogo čemu naučio. Zahvalna sam svojim poslodavcima što su me primili u najelitiji salon **Beauty club Athena**.

Usavršavanje u struci

Ispred crkve sv. Leopolda Bogdana Mandića

Njegovi zaposlenici su me zajedničkim snagama naučili kako se koristiti aparatima s kojima se do tada uopće nisam susrela u svojoj praksi. Pokazali su mi svoj način rada i metode. Kod Talijana mi se nije svidjela razina higijene, ali i kontrast između prevelike ljubaznosti s jedne i bezosjećajnosti s druge strane. Problem je bio u sporazumijevanju. Služila sam se engleskim, talijanskim, ali ponekad i doslovno „rukama i nogama“. Uglavnom, tijekom svoga boravka upoznala sam dobre i loše strane života u Italiji te naučila štošta.

Naučila sam kako treba biti uporan i vješt, prihvaćati izazove, a ne plašiti se neznanja. Samo jakom voljom možemo postići ono što želimo. Nakon ovog predivnog iskustva odlučila sam da ću jednog dana, ako Bog da, otvoriti svoj vlastiti *beauty club*. Nije mi problem stajati na nogama i raditi po cijeli dan jer je to zanimanje koje volim i koje sam svjesno odabrala. Shvatila sam da, ako si stručnjak u svom području, možeš uspjeti bilo gdje u svijetu. Nakon certifikata koji sam dobila na kraju Erasmus+, moj pogled nije usmjeren samo na Hrvatsku, već i izvan njenih granica.

Dodjela certifikata

Debata je kao oblik javne rasprave prvi put službeno uvedena u Ateni gdje je **Geruzija** (skupština od 20 do 30 staraca) diskutirala o donošenju zakona i odluka, nakon čega bi one oko kojih bi se složili bile iznesene pred Narodnom skupštinom. Zanimljivo je to da, kako se Narodna skupština sastojala od više od 4 tisuće ljudi, nisu imali vremena za brojenje glasova te bi o tome prolazi li zakon ili ne, odlučili prema tome koliko bi skupština glasno klicala i pljeskala.

Mnogo kasnije, u Starom Rimu, u Senatu (koji je brojio od 300 do 900 zastupnika, ovisno o razdoblju) je uveden napredniji tip debate prilikom čega su govori bili strukturirani i cijela debata je imala svoj prethodno određen tijek. Ona se razlikuje od Grčke po tome što Grci nisu imali strukturirane govore i rasprave, već su imali ležernije diskusije.

Format debate kakav koristimo danas začet je donošenjem dokumenta **Magna Charta Libertatum** u Engleskoj, za vrijeme kralja Harolda. Tim su dokumentom plemići u državi sastavili Britanski parlament u kojem su umjesto kralja donosili odluke.

Kasnije se debata popularizirala uvođenjem „Donjeg doma“ koji se sastojao od građana, a ne od **lordova**. Ondje je nastao, i još se koristi, format debate koji je u uporabi na međunarodnim natjecanjima i sl.

Glede samog formata, postoje dvije strane: afirmacija (vlada) i negacija (opozicija). Afirmacija zastupa tezu, a negacija joj se protivi. Svaka strana ima po tri glavna govora od kojih svaki traje po 8 minuta te po jedan reply govor koji traje četiri minute, a u kojem se osvrću na tijek debate i sažimaju je.

Osim u političke svrhe, debate su korisne i za razvijanje kritičkog razmišljanja, argumentiranog raspravljanja i razvijanja govorničkih vještina. Osim toga, debate su zabavne i na njima se ne uči samo kako govoriti, već i kako aktivno slušati. Debate možemo primijeniti u svakodnevnom životu kao npr. u „raspravi“ s cimerom, s roditeljima, odgajateljem, i sl. Nažalost, u današnje vrijeme imamo sve manje kvalitetnih debata, a sve ih više trebamo...

Prilog pripremio: Josip Ivica

Studentica Damira Čotić, sutkinja za srednjoškolsku debatu

Od ove godine školske godine u Domu imamo **Debatni klub**. Inicijativom učenika **Kristine Guteše**, **Matea Dujća** i **Josipa Ivice**, koji su svoje debatno iskustvo stekli u III. gimnaziji, nije trebalo dugo za pokretanje ove sekcije slobodne aktivnosti.

U radu sekcije sudjeluje **studentica Damira Čotić**, inače sutkinja za srednjoškolsku debatu. Osim što vodi debatni klub u III. gimnaziji, članica je studentske Splitske debatne unije. Damira se debatnom bavi već dugi niz godina i može se reći da je to njezina strast. Tematika debata je bila raznolika. Testiranje lijekova na životinjama, kvote žena u parlamentu, različite vrste nejednakosti u društvu, samo su neke su od tema o kojima debatiraju naši učenici.

Svi za Ivicom

Zajednički pronalazak argumenata

Jeste li znali?

- U Perziji bi se svaki prijedlog debatirao dvaput – jednom u pijanom, a jednom u trijeznom stanju. Kako bi prošla, odluka je morala biti prihvaćena oba puta.
- U Britanskom parlamentu pljeskanje je zabranjeno te stoga, umjesto pljeska, zastupnici artikuliraju čudne zvukove.
- Riječ rasprava ima za krajnji korijen imenicu muškog roda *pra*, koja označava taj isti pojam.
- Godine 2000. tijekom predsjedničke debate u Meksiku, većina vremena potrošena je na raspravljanje o samom formatu predsjedničkih debata. Tako da se ustvari vodila debata o debati.

O zabrani testiranja životinja

RECI NE NASILJU!

Što je zapravo Bullying?

Engleski termin **bullying** se često koristi kao sinonim za vršnjačko nasilje. U prijevodu ima nekoliko značenja: **nasilje, zlostavljanje, maltretiranje**. Ovaj pojam označava agresiju jačeg prema slabijem pri čemu napadač može biti pojedinac ili čak grupa. Nesrazmjernost moći se ne odnosi samo na fizičku snagu. Nasilnik ne mora biti jači u fizičkom smislu, već može biti verbalno vještiji ili boljeg socijalno-ekonomskog položaja od žrtve. U nasilje ubrajamo i prijezir i odbacivanje od strane vršnjaka, zadirkivanje i ruganje. Mnoga djeca koja dožive nasilje zbog toga imaju posljedice i u odrasloj dobi. Osjećaju se odbačeno, prestrašeno, potišteno, posramljeno, ljuto ili pak imaju poteškoće prilikom uspostavljanja bliskih prijateljstava. Trpi i osoba koja se nasilno ponaša, koja uči da su vrijeđanje i sila način izražavanja ljutnje i borbe za sebe. I to dijete, također,

ima niz posljedica u odrasloj dobi. Žrtve se teško mogu same suprotstaviti nasilju. Zato je zadatak svih nas, mladih i odraslih, da postanemo osjetljivi na ovaj gorući problem današnjice.

Kako prepoznati nasilnika?

Nasilnici imaju potrebu osjetiti kontrolu i moć nad drugima te imaju manjak suosjećanja za žrtve. Prkosni su, sukobljavaju se s odraslim osobama, asocijalni su i skloni kršenju pravila. Često su ljuti i „lako eksplodiraju“ te se teško nose s frustrirajućim situacijama. Vrlo često su i sami bili žrtve fizičkog zlostavljanja i nasilništva u školi ili u obitelji. Mogu biti ljuti i uznemireni zbog situacije u školi ili kod kuće. Uglavnom biraju žrtve koje su sitnije, mlade, krhke, povučenije i pasivnije od njih. Neki nasilnici uopće ne razumiju kako se žrtve osjećaju i koliko im zastrašivanje šteti. Obično ne vole školu, nisu adaptirani, imaju lošu samokontrolu, neosjetljivi su

na osjećaje drugih ljudi. Lako se uvrijede i često osjećaju agresiju prema sebi, čak i kad nije prisutna. Napadač ne mora nužno biti uključen u čin nasilja, može biti organizator grupe, tj. poticati i nagovarati druge na nasilno ponašanje. Dok neki nasilnici uživaju u agresiji i prihvaćeni su među vršnjacima, drugi imaju slabiji školski uspjeh, manje su popularni kod svojih vršnjaka i osjećaju se manje sigurnima. Nasilnik uvijek uspijeva pronaći povod za zastrašivanje i zadirkivanje koje će najviše uznemiriti žrtvu. Razlog tome može biti izgled, tjelesna težina, boja kose, obitelj, socijalni status, religija... Što je reakcija žrtve intenzivnija, nasilnicima je to veći izazov.

Prepoznavanjem, zaustavljanjem i sprečavanjem nasilja pružamo djeci i mladima pomoć kako bi prevladali posljedice nasilja, šaljemo im jasnu poruku da nam je njihova dobrobit važna i da živimo u društvu koje ne tolerira nasilje ni u kojem obliku. Kad god spriječimo nasilje, pomoći ćemo žrtvi, ali i počinitelju jer nasilje nikog ne čini sretnim.

Nasilje nije odraz snage, već naprotiv slabosti!

Pravi karakter se ne ogleda u tome kolike si nadjačao, nego kolike si zaštitio.

Zato odlučno reci NE nasilju!

Prilog pripremio: **odgajatelj Ivan Smoljić**

PINK DAY U DOMU

„Dan ružičastih majica“, izvorno „Pink Shirt Day“, obilježava se zadnje srijede u veljači. Na taj dan milijuni ljudi, posebno mladi, iz cijelog svijeta obilježavaju Međunarodni dan prevencije vršnjačkog nasilja.

Prije jedanaest godina, točnije 28. veljače 2007., jedan je dječak u Kanadi došao u školu u ružičastoj majici. Nažalost, svi vršnjaci su ga ismijali i izrugali, a naposljetku i pretukli. Bio je izložen velikom verbalnom i fizičkom vršnjačkom nasilju. Zašto je uopće obukao ružičastu majicu? - pitali su se mnogi. Rijetki su znali pravi razlog: htio je dati podršku svom prijatelju čija je majka oboljela od raka, a simbol solidarnosti i ukazivanja na ranu prevenciju te zloćudne bolesti je upravo ružičasta vrpca. Dječak je vrlo brzo postao žrtvom, a samo je na jedan simboličan način htio pomoći svome prijatelju.

Svrha Dana ružičastih majica je podizanje svijesti protiv svakog oblika međuvršnjačkog nasilja u školama i drugim odgojno-obrazovnim ustanovama. U Učeničkom domu Split smo obilježili Pink day nošenjem ružičastih majica. Time smo poslali poruke ljubavi, tolerancije i mira te svima jasno poručili da smo ustanova s nultom stopom tolerancije na nasilje.

Pruži dlan, a ne šaku!

Nasilje ima više lica i oblika

Svi u istoj boji!

ADVENTSKA ČAROLIJA

Ove godine smo moje cimerice i ja, kao i još tridesetak sretnika iz Doma, imale priliku posjetiti Zagreb u najljepše doba godine, božićno vrijeme.

Kolaž s imanja obitelji Salaj

Znali smo da je Advent u Zagrebu već treću godinu zaredom proglašen najboljim adventom u Europi. I zaista, tijekom tri dana u to smo se i uvjerali. Nakon vožnje koja je prošla brzo, uz pjesmu i zabavu, stigli smo na odredište. Posjetili smo Božićnu bajku obitelji Salaj u Čazmi. Obitelj Salaj je prije šesnaest godina započela uređivati svoje dvorište božićnim lampicama, a ove je godine njihovo imanje krasilo više od 2 i pol milijuna božićnih lampica. Jedini problem nam je pravila kiša koja nas je natjerala da ubrzamo obilazak.

Odmorili smo se u ugodnom restoranu, a potom se zaputili u Učenički dom Novi Zagreb. Njihovi odgajatelji i učenici bili su nam super domaćini. Nakon što smo se smjestili po sobama, dobili smo slobodno vrijeme koje smo većinom proveli u samom centru Zagreba u kojem se zaista može uživati u božićnom, gotovo čarobnom ugođaju. Subota je započela odlaskom u stari dvorac Trakošćan koji je nastao još krajem 13. stoljeća. Povijesna cjelina se sastoji od dvorca, građevine uz dvorac, perivoja i park šume s jezerom. Dvorac je danas jedan od rijetkih objekata u Hrvatskoj sa sačuvanom vlastitom građom, povijesno usko vezanom uz arhitektonski okvir i život

njegovih vlasnika. Uživali smo u razgledavanju svakog njegova kutka kao i u čistoj, netaknutoj prirodi kojom je okružen.

Po povratku iz dvorca, opet smo dobili slobodno vrijeme do obilaska Muzeja iluzija iz čijeg naziva je bilo sasvim jasno da će nam pružiti jedinstven „odlazak“ upravo u svijet iluzije. Tako je i bilo. Muzej nas je oduševio, a soba s mnoštvom ogledala nas je očarala pa smo „bacile“ nekoliko zanimljivih „fotkica“. Nakon posjeta muzeju, uputili smo se prema tunelu Grič u kojem je postavljena izložba poznatih svjetskih literarnih djela. Slobodno vrijeme je svatko od nas proveo prema svojim željama. U nedjelju smo još malo šetali Zagrebom, a u podne smo spremili stvari u autobus i uputili se prema Splitu prepuni lijepih doživljaja koje ćemo dugo pamtiti.

Putopis napisala: Katarina Jurić

“Advent u Zagrebu je predivno iskustvo i svakome bih preporučila da posjeti Zagreb upravo u to blagdansko vrijeme kad je uistinu najljepši”

RIJEKA MLADIH U RIJECI

Već treću godinu zaredom odlazimo na poznati Riječki karneval. Ove godine je to bilo 11. i 12. veljače. Pod maskama smo bili **Čarobnjaci**.

Žuti čarobnjaci na riječkom Korzu

Nova maska, ali uz nju redovito zabava i veselje, kao i uvijek. Domaćini u Učeničkom domu Kvarner srdačno su nas ugostili. Prvog dana, nakon ručka i nakon što smo se smjestili, obavili smo dogovore sa svojim odgajateljima i ravnateljima, a zatim u sobe na brzo spremanje za van!

Nedjelja je bio dan koji smo dugo iščekivali. Iako smo vrlo kasno zaspali, nije nam bilo teško ujutro ustati. Svatko od nas je dobio svoj čarobni štapić, plašt i šešir za koji je bio zadužen.

Impresivno je što cijela rijeka mladih iz različitih krajeva dolazi na ovaj događaj. Svoje želje i ideje što će biti, ili pak poruke koje žele poslati svijetu, oblikuju u kostim i masku. Vidjeli smo mnoštvo različitih maski, ali opet niti polovicu od onoga koliko ih je bilo u

samome centru grada. Svaka nova maska iznova bi nas oduševila. Svake godine se čudimo koliko su ljudi maštoviti u osmišljavanju uvijek novih i originalnih maski.

Nastupali smo pod rednim brojem deset, poredali smo se i krenuli. Bilo je jako zanimljivo. Šeširi su letjeli posvuda, kamere su nas snimale sa svih strana, a mi kao mali čarobnjaci prolazimo i našim štapićima činimo sve ljepšim i zabavnijim (ako je to uopće moguće). Dok prolazite kolonom, osjeća se zajedništvo srednjoškolaca iz različitih dijelova Hrvatske i okolnih zemalja. Svi smo bili presretni, ali događaj ima jednu manu - kratko traje.

Nakon obavljenog nastupa i posjećениh pozornica, dobili smo još malo slobodnog vremena prije polaska za naš Split kako bismo još mogli uživati u čarima karnevala. Šteta što je jednom godišnje. Doista sam ponosna što sam prisustvovala i sve to doživjela. Sretna sam što sam poput jednog malog komadića bila dio nečeg tako velikog, nečeg skoro najvećeg u Europi.

Putopis napisala: **Noa Grgić**

“Preporučam svakome tko je u mogućnosti, a pogotovo domašima, da se obvezno prijave sljedeće godine”

NEOSVOJIVA

Ti, lutko,
u nekom lijevom
svijetu živiš,
u kojem možeš
samo sebi
da se diviš.

A ja, skitnica,
svoje ciljeve
ni usmjerenja nemam;
kad bi samo znala
koliko tvoje
smeđe oči trebam.

Lutam gradom,
lutam u gluho doba noći,
ne znam dokle ću
tako dalje moći...

Eh, kad bi znala
koliko tvoj čarobni pogled
nekome može značiti,
ali naravno,
ti to ne znaš
i ne želim te tlačiti.

Moj dom je pravac
pun neshvatljivih stvari,
oluja, i nemira,
a samo ti me možeš
svojim pogledom
odvesti do svemira.

Klara Matic

Ivana Ivić - Ciklus crno-bijelih fotografija "Pogledi"

Tužne

Podvojena

Nježnost

Sanjarica

SREĆU NE TREBAŠ TRAŽITI, ONA JE U TEBI

Ljudi često spominju sreću, no znaju li što ona doista znači? Jedni drugima zažele sreću na poslu, u školi, na rođendanima... Razumiju li što doista govore? Traže sreću na krivim mjestima, ondje gdje je nema. Uspoređuju se s drugim ljudima, kao da oni s druge strane ekrana nemaju mana.

Svijet gledaju kao nešto virtualno i kao spužve upijaju ono što im se nudi, ne razmišljajući o istinitosti i iskrenosti istog. Slijepi su pored zdravih očiju. Trče za velikim poslovnim prilikama, novcem i popularnošću misleći da će im to donijeti sreću. Ne shvaćaju da su u toj životnoj utrci osuđeni na propast. Ostaju sami na kraju zlatne provalije koja ih vuče k sebi. Nemaju s kime podijeliti svoju sreću kad ostvare neki cilj jer su ostali sami. Postali su paranoični, udaljili su se od onih kojima nije važan njihov novac, koji ih istinski vole. Zaboravljaju prave vrijednosti, male stvari koje bi im ispunile srce toplinom, obitelji, prijatelje, osmijeh slučajnog prolaznika s ulice...

Nemoj biti kao oni, dragi moj prijatelju! Ne zavaravaj se. Koliko je osoba u tvome životu na koje se stvarno možeš osloniti, koji su ti potpora u svakom trenutku? Nemaš ih pet stotina ili tisuću, zar ne? Malo ih je. To je sreća. Taj jedan jedini prijatelj koji je uvijek tu. On ti neće laskati i ugađati kako bi se ti osjećao sretnim na trenutak. On će te kritizirati, reći ti u čemu možeš biti bolji, pomoći će ti i uzdignut će te. Bit će tu, uz tebe.

Sreća nije materijalna, nije opipljiva. Nju osjećaš u srcu, ona je osjećaj koji te tjera da iskočiš iz vlastitog tijela. Ona je svrha života, smisao života koji trebaš prepoznati u sasvim malim stvarima, u riječima potpore i ohrabrenja. Zamisli, dragi moj prijatelju, koliko su riječi moćne i kako upravo ti možeš učiniti da se netko osjeća kao na vrhu svijeta. Sreća je u tebi i možeš birati kome ćeš ju pokloniti. Ona je dobar poklon, nematerijalan, nesebičan, a najveći od svih. Ne moraš ići daleko kako bi našao sreću, samo se vrati ondje gdje pripadaš. Ne trebaju ti drugi da ti govore kako biti sretnan, treba ti tvoje srce. Otvori ga i slijedi. Ono najbolje zna put. Sreća je u tebi, ne traži je drugdje.

Margareta Kujundžić

MORE NA SUNČAN DAN

Budi more,
Ja ću sunce biti
Pa da poljupcima našim
Možemo svijet obojiti.

Sjećaš se kad smo
Otvorenim morem plovili
Gledajući odsjaj sunca,
Naše divlje duše oslobodili.

Ti mornar si bio,
Ja opaki gusar.
Kad je trebalo morem zaploviti,
Uvijek bila tu sam.

Slobode puni
I avanture željni
Nismo ni slutili da bismo
Jedno drugom bili voljeni.

Sjećaš se dana
Kada sunce se skrilo,
More podivljalo,
I jak vjetar vijao?

Iako uplašeni,
Smijat smo se stali,
A iz tvojih plavih očiju
Kao da su izlazili kristali.

Odjednom me more povuče na ples.
Dušo, ili si to bio ti?
Kako smo se brodice oslobodili,
Nismo stali jedno drugog loviti.
Htio si sa mnom zaploviti

I povukavši me dolje,
Pokazao mi dvije ribice
Koje se vole!

Zašto tako ne bismo i mi?
Ili ćeš ti morem plavim,
A ja plavim nebom zaploviti
I gledajući tebe, vrijeme kratiti?

Budi more,
Ja ću sunce biti
Pa da poljupcima našim
Možemo svijet obojiti.

Sada sam shvatila,
Ljubavi,
Da si sve za tada
Namjeravao čuvati.

Paula Norac-Kevo

PROLJEĆE

Osmijeh je oružje jače od riječi,
Oružje koje i najtežu ranu liječi;
Osmijeh je sjeme za novo proljeće
Minuloj duši što radost donijet će.

On osvaja, bodri, hoće i želi
Vječnu sreću, ljubav nam dijeli,
Diže iz mrtvih, sve zidove ruši,
Prijateljstva rada, svade guši.

U svakom srcu dobrota se krije
I ona nad njim danonoćno bdije.
Njen je mač od svijetlosti krojen
I duginim bojama, ljubavlju obojen.

Ako na srcu nešto teško stoji,
Onda se dobrota u nitima kroji.
Okamenjeno srce omekšati može
Kada se ljubav i sreća zajedno slože.

U ljudskom srcu postoji snaga
Vrjednija od zemaljskog blaga;
Snaga koja sreću gradi,
Snaga koja ljubav sadi.

Suzama u životu mjesta nema,
Život je ionako "vreća" problema.
I zato, ne daj da prevagnu oni,
Neka osmijeh na sve strane zvoni!

Dok proljetni dani osmijeh nam kroje
I naše ludosti dok veselo se broje,
četiri čarobne riječi uklesane stoje
Ljubav, sreća, osmijeh i veselje.

Milan Buljan

Veronika Stanković - Pod krovovima grada (akvarel)

KNJIGA SE NE CIJENI PO KORICAMA

Svaka knjiga ima svoje korice, ali njezin sadržaj ne mora uvijek biti istaknut motivom na koricama. Tako je i s ljudima. Njihov izgled ne mora odgovarati njihovoj naravi.

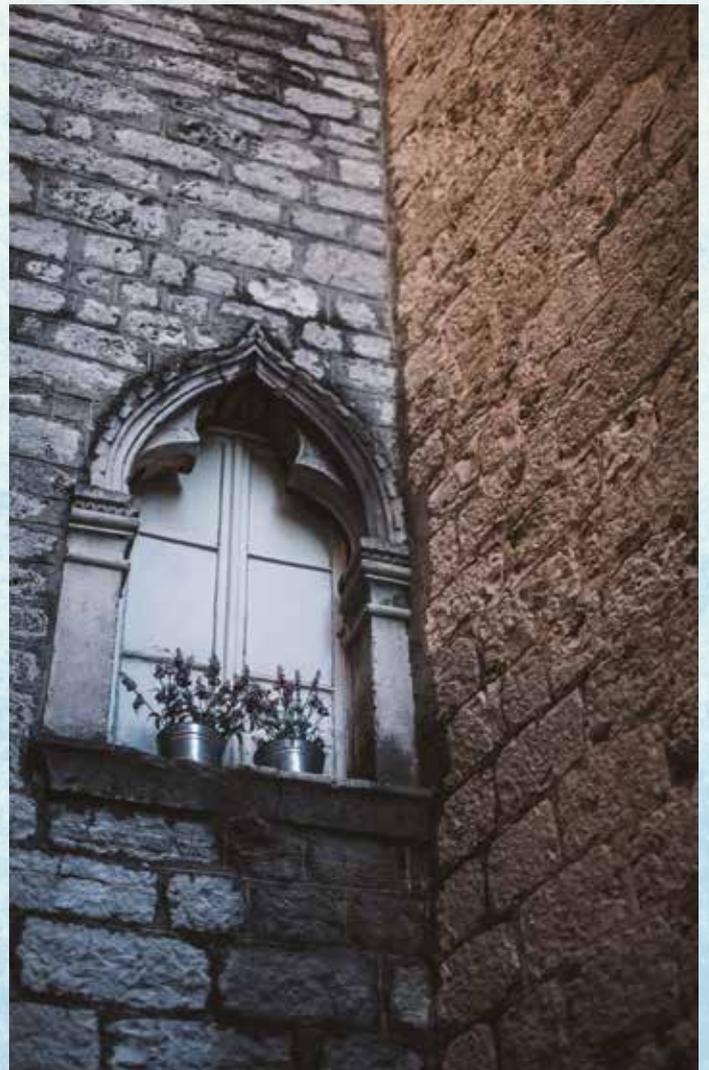
Cijeli život isprepleten je događajima i likovima, baš kao i knjiga. Svaki čovjek priča je za sebe. Osobno nisam obraćao mnogo pozornosti na to sve dok nisam promijenio sredinu u kojoj živim i upoznao veliki broj ljudi. Živio sam u obiteljskoj kući, u malom gradiću, a sada stanujem u Učeničkom domu, u znatno većem, gradu Splitu. Mnogi ljudi koje sam upoznao opravdavaju misao koju iznosim ovom tekstu. Nikada ne treba ocijenjivati po koricama, a to je u ovom slučaju izgled. U početku su mi se mnogi činili opasnima, opakima, a zapravo im narav nije bila takva. Stavove sam mijenjao provodeći s njima dane i družeći se. Promjene su bile drastične, bilo u pozitivnom ili negativnom smislu. Odnosi se mijenjaju kada bolje upoznate ljude. Sada mi se to čini čak i malo blesavim jer sam ih upoznao i s njima provodio vrijeme, ali je to uistinu tako bilo. Izgled bi vas sigurno zavarao i naveo na pogrešno mišljenje. Zato nije dobro cijiniti i ocjenjivati ljude prema izgledu, a ljudi koji to rade sigurno se zavaravaju. Takvi ljudi su često licemjeri, oholi, materijalisti. Postoje i ljudi koji su skloni izrugivati druge samo radni vanjštine. Pozornost pridaju samo vanjskom izgledu bez da upoznaju osobu. Osoba može biti jako pametna i plaha, a opet nepotrebno kritizirana u društvu. Te stvari ne smijemo zaboravljati. Iz svog iskustva mogu iskreno reći da izgled vara, izgled zna drastično promijeniti stvari i ljude ne možemo cijiniti prema vanjštini. Spomenuo bih osobu koja je završila težak fakultet, jako cijenjenu u struci, a kada biste je sreli na ulici, ne bi na vas ostavila pravi dojam, sve zbog izgleda. Sve više smo površni.

Knjiga nije sastavljena samo od korica, unutra se nalaze mnoge stvari nevezane uz korice. Tako i čovjek, u sebi nosi štošta, mnogo toga osim pukog izgleda.

Ante Brdar

Ivana Ivić - Dvoličnost - (fotografija)

Marko Samodol - Ljubavna ponistra (fotografija)

KOLIKO DOBRO POZNAJEŠ ŽIVOT U DOMU?

Ovaj kviz će ti dati odgovore na to koliko dobro poznaješ život u Učeničkom domu Split. Pažljivo pročitaj pitanja i dobro razmisli prije zaokruživanja.

Molim te, nemoj viriti u odgovore prije završetka, a tek onda provjeri sve ispočetka.

1. Koliko učenika/ca (bez studenata) ove godine stanuje u Domu?

- A) 237 B) 295 C) 330

2. Koji je omjer učenika u odnosu na učenice?

- A) 63/37 B) 70/30 C) 55/45

3. Koliko ukupno srednjih škola pohađaju naši učenici i učenice?

- A) 17 B) 24 C) 33

4. Koji je najčešći uspjeh naših učenika na kraju školske godine?

- A) dobar (3) B) vrlo dobar (4) C) odličan (5)

5. Koji je glavni uzrok izostanaka naših učenika iz škole?

- A) viroza B) glavobolja C) ozljede

6. Zaokruži približan postotak učenika koji vikendom ostaju u Domu?

- A) 5% B) 10% C) 25%

7. U koliko sati učenice navečer moraju biti na svom katu?

- A) 22,00 sata B) 22,30 sati C) 21,45 sati

8. Raspon vremena posluživanja doručka u domu?

- A) 7,00 - 9,30 sati B) 6,30 - 8,30 sati C) 8,00 - 10,00 sati

9. Kada se pali grijanje u Domu?

- A) kada nije potrebno B) popodne i po noći C) ujutro i navečer

10. Koliko sekcija postoji u domu?

- A) 7 B) 11 C) 15

11. Koje godine je sagrađena domska zgrada?

- A) 267. pr.Kr. B) 1970. C) 1985.

12. U sastavu koje škole je Dom bio u prvim godinama postojanja?

- A) Prirodoslovne B) Građevinske C) Industrijske

13. Koliko liftovi u Domu imaju ukupno polazaka (startova) radnim danom?

- A) 900 B) 1800 C) 2600

14. Kolika je u prosjeku težina knjiga po jednoj učeničkoj sobi?

- A) <15 kg B) 20 kg C) >30 kg

15. Koliko ima ukupno perilica i sušilica za rublje u samoposlužnoj praonici?

- A) 2 B) 4 C) 5

16. Koliko u domskoj zgradi ima prozora?

- A) <200 B) 300 C) >400

17. Od svih naših učenika ove godine, koliko učenika dolazi s otoka?

- A) 16% B) 26% C) 36%

18. Iz kojeg mjesta ove godine ima najviše učenika?

- A) iz Metkovića B) iz Pučišća C) iz Imotskoga

19. Koliki je broj učenika ponavljača razreda u Domu prošle godine?

- A) 1% B) 2% C) 3%

20. Kada je vrijeme obveznog učenja u Domu?

- A) 7 - 9 sati i 14 - 16 sati B) 13 - 15 sati i 21 - 23 sati C) 9 - 12 sati i 16 - 19 sati

15 – 20: ODLIČNO POZNAJEŠ DOMSKI ŽIVOT

Čestitamo! Tvoje znanje o Domu je na vrlo visokoj razini. Vidi se da ne ljenčariš po cijele dane, nego se zanimaš za mjesto u kojem živiš. Ono što ne znaš, spreman si istražiti i saznati. Tebe gotovo ništa ne može iznenaditi. Odličan si primjer ostalima.

8 – 14: PROSJEČNO ZNANJE O DOMU

Solidno poznaješ domski život. Zanimaš se za samo za ono što je tebi bitno, a ostalo ti nije predmet interesa. Zadovoljavaš se prosječnim, a sve iznad toga prepuštaš natprosječnima. Uz malo više truda, mogao bi im se pridružiti i osjećao bi se moćnije.

0 – 7: NEDOVOLJNO ZNANJE

Jooooj! Tebe život u Domu uopće ne zanima. Nije valjda da su ti hrana i spavanje jedini prioriteti? Pokaži više zanimanja za život oko sebe i više se druži. Ako ti je ovakvo i znanje u školi, znači da su ti ocjene uglavnom šiljci i labudovi. Trgni se malo, vrijeme je! Život nikoga ne čeka, zašto bi tebe?

Točni odgovori:

1.B, 2.A, 3.B 4.B, 5.A, 6.B, 7.C, 8.B, 9.C, 10.C, 11.B, 12.B, 13.C, 14.C, 15.B, 16.C, 17.B, 18.A, 19.A, 20.C

Kviz smislio i napisao: **Luka Kojadinović**

ljestVICa

15 Tri nepisana pravila ponašanja na cesti su:

- 1.
- 2.
- 3.

14 Pitaju Muju što on misli koja je najjača životinja, on k'o iz topa odgovori:

- Lav!
- Zašto lav?
- Zato jer je jak k'o konj!

13 U šumi se sretnu poslušna Crvenkapica i nepismeni vuk.

On je pozdravi pa je upita:

- Crvenkalice, što to nosiš baci?
- ! Crvenkapica sve baci.

12 Mujo se zaposlio u muzeju. Nakon nekoliko dana pozove ga kustos:

- Mujo, nismo zadovoljni tvojim radom.
- Što hoćete od mene? Radim ovdje tek dva dana, a već sam prodao dva Picassa.

11 Koja je e-mail adresa mađarske sove?

hu@hu.hu

10 Pita žena muža:

- Jel' ti se sviđa moj novi šešir?
- Divan je, zaklanja ti cijelo lice!

9 Kaže jedan poduzetnik drugome:

Smijao bih se na svoj račun, ali mi je blokiran.

8 Uхватili Sulju u pljački banke pa ga doveli pred sud. Kaže mu sudac:

- Ako vratite novac, smanjit ćemo vam kaznu.

Suljo odgovori:

- Dragi suče, da sam mislio vraćati novac, digao bi' ja kredit.

7 Dolazi čovjek u ordinaciju, a doktor će mu:

- Dobar dan! Dugo vas nisam vidio.
- Ma, bio sam nešto bolestan.

6 Policajac zaustavlja vozača Muju:

- Prošli ste kroz crveno! To će vas koštati 1000 kuna.
- Oprostite, ali ja sam daltonist - kaže Mujo.
- Nema veze. I za strance vrijede isti propisi!

5 Što radi zlatna ribica u čaši mineralne vode?

-Uživa u hidromasaži.

4 Zove pauk muhu na mobitel, a ona će njemu:

- Uzalud me zoveš, nisam u mreži.

3 Jedna kornjača upita drugu:

- Zašto ti nemaš oklop?
- Pobjegla sam od kuće.

2 Došao Zagrepčanin u splitski kafić i kaže:

- Ja bih pivo!
- A pivaj, 'ko ti brani! - odgovori mu konobar.

1 Mujo zavodi djevojku u noćnom klubu.

- Čime se ti, slatkice, baviš?
- Režijom.
- A tako znači...voda, struja, komunalije.

Viceve u ljestVICu smjestila: Paula Norac-Kevo

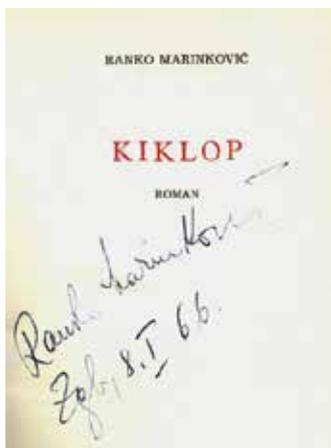
RANKO MARINKOVIĆ

Naš je poznati i priznati književnik i akademik.

Rođen je 1913. godine na otoku Visu gdje je završio pučku školu, a potom nastavlja školovanje u Splitu i Zagrebu.

Unatoč burnom životu tijekom Drugoga svjetskoga rata, stigao je napisati brojna djela od kojih su najpoznatija drame **Albatros** i **Pustinja**, dramski mirakul **Glorija** te romani **Never more** i **Kiklop**.

Njegova najpoznatija prozna zbirka nosi naziv **Ruke**, a krunom njegova stvaranja smatra se roman **Kiklop** kojim je osvojio mnogo uglednih nagrada.

najpoznatiji roman

O njegovim djelima se može dosta govoriti, no budući da jedna hrvatska književna nagrada nosi njegovo ime, to nam dokazuje da je bio jedan od najboljih pisaca u hrvatskoj književnosti 20. stoljeća.

Poslije Drugog svjetskog rata nekoliko je godina radio kao profesor na zagrebačkoj Akademiji za kazališnu umjetnost, a kasnije postaje redovnim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Knjižnica u Komiži

Bio je i ostao zapamćen i važan za otok Vis. U prilog tome svjedoči i naziv gradske knjižnice u Komiži - **Gradska knjižnica Ranka Marinkovića**.

U svojim staračkim danima često je isticao jedan citat: **"Nemojte me hvaliti jer bih se na nebu mogao postidjeti."**

Ranko Marinković preminuo je 2001. godine u Zagrebu, a pokopan je u svojoj rodnoj Komiži.

Glorija na kazališnim daskama

"I tako arivali smo do kraja štorije o našem Ranku koji je dove na glos naš lipi škoj i naše jude. Ponosan san ca san odrasta na vo nojlipje molo misto na koji je živi ovi veli čovik."

(na viškom dijalektu)

Prilog pripremio: Loren Mumanović